

POZNATI
HRVATSKI
MENADŽER I
KONZULTANT
PIŠE ZA
MAGAZIN

Kakve će biti posljedice odlaska potpredsjednice Vlade Martine Dalić i afere oko Agrokorora

Hrvatska je opet na stazi promocije prosječnosti

Koliko niže su savjetnici u procesu izvredne uprave najveće hrvatske kompanije trebali spustiti svoje honorare da "narod" bude zadovoljan i da se hrvatski jal ne pretvori u linč?

PIŠE **ŽELJKO PERIĆ**
FOTO **TOMISLAV KRIŠTO/**
HANZA MEDIA

Prestizna poslovna škola INSEAD provodi sofisticirano istraživanje, Intelligence Capital Index (ICI), koje mjeri sposobnost zemlje da kapitalizira na ekonomiji znanja, ocjenjujući razvijenost i kvalitetu njezina obrazovnog okruženja, kreativnost i sposobnost privlačenja talenata. ICI zapravo predstavlja barometar nacionalne "zalihe pameti". Od 28 zemalja EU, Hrvatska nažalost čvrsto drži zadnje mjesto!

Danas se prosječni Hrvati, nimalo svjesni zadnjega mjesta na ljestvici pameti, obilato truju, a mnogi i naslađuju linčom nekolicine ljudi koji su svojim specifičnim i dugo godina stjecanim znanjem zaradili "veliki novac" kao savjetnici u Agrokoru. Jedan detalj na kojemu je ministrica pogriješila (što nije odmah nakon donošenja zakona otvoreno rekla tko je radio na izradi hitnoga i neophodnog zakona) poslužio je kao "dokaz netransparentnosti" i auto-

matski razlog za teške optužbe za pljačku i za eskalaciju linča protiv nje i ljudi koji su se prihvatili teškoga i zahtjevnog posla.

Gdje je "pljačka", tko je žrtva?

Pogreška u proceduri donošenja "lexa" i izbora savjetnika sigurno je bilo, ali s obzirom na hitnost i magnitudu potencijalne štete, one su razumljive, barem za nas, poslovne ljude. Znamo da je odlučnost i brzina djelovanja u kriznim situacijama presudan čimbenik limitiranja štetnoga učinka kriznog događaja. Zato su svi razumni ljudi pozdravili odlučnost premijera i potpredsjednice u tim prijelomnim trenucima za hrvatsko gospodarstvo. Spoznaja da napokon imamo odličan ekonomski tim u Vladi i odlučnog premijera probudila je nadu u poslovnoj zajednici da će se napokon započeti s realizacijom ozbiljnih reformi i da za Hrvate ipak ima nade. Nažalost, na prvom testu odlučnost je nestala pred navalom populizma i pritisaka s različitih strana. Potpredsjednica je morala odstupiti, ali pritisak ne popušta i termin "pljačka" postao je neizostavan pri svakome spomenu ovoga slučaja.

A što je to zapravo opljačkano? Navod-

no stotine milijuna kuna. Kako je opljačkano? Kroz honorare Agrokorovih savjetnika. Čiji je to novac? Novac pripada Agrokorovim vjerovnicima. Jesu li oni prijavili krađu? Nisu. Zašto? Ne smatraju se opljačkani, već kažu da savjetnici kvalitetno rade svoj posao i da su plaćeni u skladu s međunarodnim standardima za ovakve projekte.

Singapurski model

Zašto onda npr. Davor Bernardić, izjavom da je Fimi media mala beba prema ovoj "pljački", tjera vodu na mlin dva najveća prevaranta u novijoj hrvatskoj povijesti, a ljude koji nisu uzeli ništa što im ne pripada proglašava lopovima? Siguran sam da Bernardić duboko u sebi zna da Dalić i Plenković nisu korumpirani ljudi. Zašto onda zajedno s ostalim bukačima dezinformira ionako zbunjeni narod? Pod krinkom da to rade za dobrobit naroda, mnogi političari zapravo narod dodatno zaglupljuju, ne bi li na izborima iskamčili koji glas više. Dodvoravajući se glasačima, oni ih varaju, ponavljajući stalno kako se narod ne može prevariti.

A kakva je zapravo prosječna krvna slika naroda koji ih bira? Vidjeli smo uvodno, prema ICI-ju, daleko smo najnazadniji u pogledu napretka prema društvu znanja. Prema PISA testovima za matematiku, čitanje i znanost rangirani smo debelo ispod prosjeka OECD-a. Kada tome dodamo da, prema istraživanju GfK, svaki drugi Hrvat ne pročita niti jednu knjigu godišnje, možemo samo zaključiti da je takav, većim dijelom neinformiran i neuk narod vrlo lako prevariti. Proizvod takvih prevara sublimiran je u izboru ljudi u sabor-ske klupe (čast malobrojnim iznimkama) i artikuliran kasnije njihovom destruktivnom retorikom i plitkim obmanama (npr. o štetnosti ulaska u EU, potrebi ukidanja neovisnosti HNB-a itd.). Ukratko, izgleda kao da je naše društvo usavršilo cirkularnu bedastoću.

Prije šezdesetak godina na čelo tada siromašne državnice grada Singapura došao je Lee Kuan Yew. Za vrijeme njegovih više od 30 godina na čelu države, BDP Singapura rastao je po prosječnoj godišnjoj stopi od preko 7%! U redu, nije rast BDP-a univerzalni pokazatelj napretka. Pa idemo dalje. Prema spomenutom ICI indeksu, Singapur je peta ekonomija znanja na svijetu. Po PISA testovima Singapurci su prvi na

Dodvoravajući se glasačima, mnogi političari ih varaju, ponavljajući stalno kako se narod ne može prevariti. Cirkularna bedastoća...

svijetu u sve tri kategorije! UN-ovo istraživanje pokazuje da je Singapur danas šesta za život najpoželjnija zemlja na ovom planetu. I na kraju, prema IMF-ovim podacima, Singapurci su treći najbogatiji narod na svijetu s BDP-om per capita (prema paritetu kupovne moći) od preko 90 tisuća dolara - gotovo četiri puta više od nas. Što je to nadnaravno napravio Lee Kuan Yew? Vrlo jednostavno i bahato je prije puno godina javno poručio da on i njegova Vlada znaju daleko bolje od naroda što je dobro za narod! Naravno da je bilo oporbenog negodovanja, ali rezultati su brzo pokazali koliko je bio u pravu i koliko je narodu koristila njegova odlučnost da dokine populizam. I još je nešto hrabro napravio - podigao je plaće članova Vlade na razinu korporativnog sektora. Tako je osigurao pozitivnu selekciju, privukao pametne ljude i zatro korupciju u javnom sektoru. Potajno sam se nadao da će Plenković, nakon napada na potpredsjednicu Dalić, lupiti šakom u stol i učiniti upravo to. Ovako, populisti i dalje pobjeđuju, raspada se odličan Vladin ekonomski tim. Oni koji ostaju ispadaju mazohisti u iščekivanju sljedećeg linča, a u takvom ozračju se ne može graditi uspješna ekonomija. Šanse da se pomaknemo na bilo kojoj od ljestvica koje mjere "pamet" postaju još manje.

I kakav će biti krajnji rezultat ovoga nesretnog slučaja?

Prvi put u novijoj hrvatskoj povijesti imali smo kritičnu masu ekonomske pameti i poštenja u jednoj Vladi, u kombinaciji s premijerom koji ima veliki kapacitet te reputaciju i iskustvo u institucijama EU. Nažalost, premijer nije izdržao pritisak populista i zbog političkog pragmatizma dosad najbolja ministrica gospodarstva morala je otići. Pritisak ide dalje, pa je premijer poručio domaćim savjetnicima Agrokorora da vrate dio novca. Nažalost, posljedice i poruke ovakvih pritiska učvršćuju nas na stazama populizma i promocije prosječnosti.

Ljudi koji u Agrokoru, na izuzetno kompleksnom poslu, rade rame uz rame s vrhunskim svjetskim konzultantima, rade isti posao, na istome projektu, na istome mjestu i u isto vrijeme, za honorare koji su, iako za hrvatske pojmove visoki, višestruko niži od honorara tih stranaca s kojima rade. Koliko niže su trebali spustiti svoje honorare da "narod" bude zadovoljan, da se hrvatski jal ne pretvori u linč?

I ja bih odabrao iste ljude

Više od 30 godina sam u biznisu, od čega zadnjih 14 kao privatni poduzetnik, vlasnik konzultantske tvrtke. Poznajem gotovo sve ljude koji se bave različitim segmentima poslovnog savjetovanja, pa tako i ove, čijim se imenima sada lopta u javnosti. U uvjetima kada nema vremena za natječaje, da sam bio u situaciji birati tim za taj posao, birao bih većinu tih ljudi, ne samo zato što je ponuda takvih specifičnih profila mala nego i zato što znam da su se oni u svojim karijerama educirali i dokazali radeci u najprestižnijim investicijskim bankama (Delić, Bricelj, Matic) ili su isključivo zbog svojih kvaliteta bili birani od vodećih svjetskih konzultanata za suradnike na kompleksnim projektima (Intercapital). Znam jako dobro koliko treba ulagati u sebe, svoje suradnike, krvavo raditi i konstantno se educirati da bi, svojim znanjem, na tržištu parirao svjetskoj konkurenciji. A to košta i novca i vremena i zdravlja, uz jako, jako puno odricanja. U vremenima kada nam mladi i stručni ljudi odlaze jer im se gadi okruženje, trojica gore spomenutih su se vratili u zemlju. Povratak svakog stručnjaka iz inozemstva trebao bi biti praznik za poslovnu zajednicu. Nažalost, oni se danas sigurno debelo kaju što su se ikada odlučili vratiti.

Stručnjaci INSEAD-a naglašavaju da su "mozgovi" nužni za razvoj gospodarstva koje postaje sve kompleksnije. U uvjetima kada znanstvena revolucija stješnjuje prostor za nekvalificiranu radnu snagu i njihove poslove neminovno preuzima automatizacija, znanje i moderne vještine sve su više potrebni i cijenjeni. Uzalud INSEAD-ove i sve druge analize upozoravaju da smo očajno slabi u proizvodnji, zadržavanju i privlačenju talenata, mi i dalje ostajemo svjetski prvaci u njihovu tjeranju. ■